

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopis

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
(administracija) in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 50 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu hišna
števil. 190.

Izhaja potrikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Občni zbor Cecilijinega društva v Gradcu.

(Izv. poročilo.)

Cecilijino društvo sme 6. občni zbor, ki se je 30. in 31. avgusta vršil v Gradcu, z zlatimi črkami zapisati v svoj letnik. Vspen je bil v vsakem oziru sijajen in zlasti glede južne Avstrije najlepši sad obeta. Vdeležilo se ga je 453 ljudi iz raznih dežel, med kojimi jih je bilo iz Kranjskega 14. Okoli 50 pevcev, med katerimi je bilo 7 deklic, je izvrševalo velikanski program pod izvrstnim vodstvom ratisbonškega stolnega kapelnika gospoda Habera skozi dva dni ob sedmih in devetih zjutraj, pa ob treh in šestih in ravno tako predvečer ob šestih popoldne. Predavanje je bilo glede muzikaličnega stališča izvrstno, jedrno, umetno, in glede liturgičnega stališča pravo, ginljivo in k Bogu povzdigujoče. Ker so hoteli dati zgled prave cerkvene muzike, je bil program jako mnogoversten. Slišali smo litanije za pet glasov od Rinalda di Mel-a, častiljive „Tantum ergo,“ od Hanischa in Vittoria, ginljivi Hallerjev „Requiem“ s štirimi pozavnami, prijetno prvo koralno mašo Greithovo, mojstersko skladbo Palestrinovo, „Missa Papae Marcelli“ za 6 glasov, izvrstno mašo „Qual Dona“ za pet glasov od Orlando di Lasso, Wittove mične in poetične napeve križevga pota in njegov veličastni „Te Deum“ za 8 glasov in pozavenski kor, vzvišavne večernice, napeve starejih mojstrov, brez števila motet starejih in novejših skladateljev za 4, 5, 6 in 8

glasov, in gregorijanski koral, kakoršen mora biti.

Knez in škof sekavski, milostljivi gospod Janez Zwerger, so dvakrat maševali in so se vdeležili vseh produkcij in obojega slovesnega zborovanja; priljubljeni prelat dr. Jože Buchinger pa je pri tej priliki imel celo zlato mašo. Knez in škof Zwerger so pri zborovanju tudi dvakrat govorili in spodbudno priporočali preuravnava cerkvene muzike. Med drugim je vsem jako dopadla ta-le primera: Kakor se tič, kterega teža njegova tlači na zemljo, s svojimi perutami vzdiguje na kviško, tako se mora tudi cerkveno petje, kterega tlači želja svetu dopasti, po liturgiji povzdigniti k Bogu. Jako ginljivo je govoril tudi korni kapelnik Kaim iz Biberaha na Virtemberškem, ki je hudo šibal nedostojno muziko cerkveno. V dvomu, je li mogoče, da sem ter tje v cerkvi slišijo se tuši in marši, je rekel: Če je temu res tako, potem gospoda moja — (pripognivši se) — se moramo sramovati!! Silno potrlo bi bilo pa marsikterega gospoda, kterega to zadeva, in kakoršnih je tudi na Kranjskem še nekaj, ko je g. Kaim pripovedoval, da je v nekterih krajih v navadi, kadar prešičem za pleme darila delé, posebno rejene prasce pozdravljati z enim, in še debeleje z dvema tušema, ter naposled sklenil: Gospoda moja, hočete li Boga s tem častiti, s čemur se prešiči preslavljajo?

Jako žal je bilo deležnikom, da se dr. Fr. Witt, ki ima za povzdigo cerkvenega petja največ zaslug, zaradi bolehnosti letos ni mogel vdeležiti zborovanja. Goriški „Slavec“

je zasluge njegove pripoznal s tem, da je slavnega skladatelja imenoval za svojega prvega častnega uda. Dotično diplomo je mestni kaplan g. Vidic prinesel v Gradec in izročil društvenemu odboru, da jo nese g. dr. Wittu.

Na večer bilo je vselej skupno zabavanje, pri kterem je vojaška godba pod izvrstnim vodstvom kapelnika svojega, tudi v Ljubljani dobro znanega gospoda Blašketa, svirala razskladbe, od Gounoda, Meyerbeera, Wagnerja, Mozarta, Liszta in drugih.

Ko je vojaška godba svirala venec različnih pesem, našli so deležniki raznoterih narodov med njimi kako znano in priljubljeno melodijo naroda svojega, katero so med vojaško godbo navdušeno prepevali, kar je bilo jako zanimivo videti in slišati. Pri tej priliki se je tudi pokazalo, kakošno moč da ima sv. katoliška cerkev, ki s svojimi naredbami iz raznih narodov tako rekoč nareja eno samo veliko družino. Tudi pri tej slovesnosti bili smo vsi, ki smo se bili sošli iz raznih dežel in narodov, med seboj vendar v taki prijaznosti in ljubezni združeni, kakor bi bili že stari znanci in sorodniki. Zato pa je bila tudi ločitev težka in britka, ko je prišel čas, da smo morali sleherni na svoj dom odriniti, a tolažilo nas je upanje, da se vsi pri sedmem občnem zboru zopet vidimo. Prijetne ure pa, ki smo jih preživeli v prelepem Gradcu, nam bodo ostale v vednem spominu, gledé godbe cerkvene se je gotovo v vsakem zbudil trdni sklep po vsi moči si prizadevati, da se taka cerkvena muzika tudi pri nas čedalje bolj razširja in gojji! (Slišimo, da so si deležniki iz Kranjskega dali besedo, tudi

Na Triglavu.

V gorensko oziram se skalnato stran,
Triglava blišče se vrhovi.

Semraje.

Na vrhu Triglava ni ravno kraj, kjer bi se ljudje srečevali ali prijatli sbajali — in vendar se je nekaj tacega 3. u. m. 1876 zgodilo, ko se nas je dve družbi, ena iz Bohinja, druga od Dovjega, nepričakovano in nepogovorjeni na malem Triglavu sošlo, od kodar smo potem skupno na najvišji vrhunec priplezali.

Kadar človek v jasnem vremenu od blizo ali od daleč tega „snežnikov kranjskih sivega poglavarja“ gleda, se mu pač misel obudi, da bi vsaj tudi enkrat stati mogel na njegovi glavi in ozirati se iz visočine doli na široki svet. Želja ta je pa pri meni toliko močnejši postala, odkar me je služba Triglavu v podnožje pripeljala, odkar ga o lepem vremenu vsaki dan sebi nasprot gledam in odkar sem ga na treh krajih prav pri nogah ogledal, namreč v Vratih, v Bohinji in zadnjič od bovške strani. — Če je pa človek do kake reči nagnjen, ni treba velike skušnjave, malenkost ga za sabo potegne. — Taka se je tudi meni godila.

3. avgusta ob 5. mi pripelje ljubljanski vlak ljubega sošolca in prijatelja M. J. iz Sorice. Po navadnem pozdravljenju me vpraša: „Ali hočeš, greva na Triglav?“ „Zakaj pa ne“, odgovorim. — Pa zdaj sem se vjel. Dasiravno sem želel enkrat biti na vrhu, sem vendar še imel svoje pomislke in take ponudbe se nisem tako hitro nadjal. Prijatelj pa me je pripeljal za besedo in še tisti večer sva šla vodnika iskat za drugi dan, ki je bil tudi precej pripravljen. Kaj tedaj storiti? Jel sem se umikovati in izgovarjati, da ne utegnem, da me nahod nadleguje, da bo že še boljša prilika prišla, da Triglav ne odide, in če že hoče kaj divjega in strašnega videti, naj gre čez Luknjo v Trento. In to zadnje je pomagalo; — odločil se je za Trento in jaz sem bil rešen za zdaj hude skušnjave. —

Mislil sem, da se bo prijatelj v Trento toliko polomil, da ga ne bo volja laziti na Triglav. Ali zmotil sem se. Pot v Trento ga je peljala skoz Vrata in Luknjo ravno pod Triglavom, kjer se vidi ves čisto od nog do glave, in ta pogled ga je le še bolj navdušil. — Ko v sredo 2. u. m. iz Trente, od koder je 14 ur hoda sem in tje, nazaj pride, mi na kratko pove, da hoče na vsak način biti na Triglavu,

če mu je tudi samemu hoditi. Zdaj je bilo daljno ustavljanje zastoj in konečno skleneva, da po kosilu odrineva na Triglav. — Vodnik Preckin iz Mojstrane je bil tudi pripravljen in domači hlapec se je ponudil brešjno nositi. — Tako smo odrinili o pol treh popoldne iz Mojstrane. Oče Šmerc so nama dali dolge podkovane palice, nalašč za take hribe narejene, in moram reči, da so me že te palice ostrašile, ker kazalo je, da ne gremo na navadni sprehod. —

Iz prva je pot lahka in prijetna, eno uro nekoliko navkreber v Zgornjo Radolno in potem še prijetniši po ravnem eno uro po spodnji Krmi. — Ta pot je tako lahka in prijetna, da jo vsaka mestna gospodična brez posebnega truda stori, zraven pa silno mična in zanimiva, ker pelje med strašnimi pečmi, med Erjovino na desno in Belo pečjo na levo, ki se kakor strašanski zidovi na obeh straneh vzdiguje. — V tej samoti je edino človeško stanovanje na planini pri koči. Dalej pa ko se gre, ožja postaja dolina in zmiraj bolj se vzdiguje. Od spodnje Krme do zgornje se gre zmiraj navkviško skoraj dve uri do Zasplanske planine, kjer ste zopet dve koči. Mi pa smo se raji nekoliko v stran obrnili in smo poiskali lovsko

pri nas v ta namen osnovati posebno društvo; Bog daj, da bi se le ta misel tudi vresničila. Vred.)

Jugoslovansko bojišče.

Med tem ko razni listi naznanjajo, da bo vojske med Srbi in Turki kmalo konec, „Schles. Presse“ iz berlinskih vradnih krogov poroča, da se bo vojska nadaljevala. Turška država, pravi, je sicer trohljena in bolna, vendar pa se bo razušila še le pod vdarci evropske vojske. Rusija in Anglija, kakor uče dogodki zadnjih dni, se nikdar ne boste mirno porazumeli v zadevah turških, ampak rešile se bodo le po vojski med tema državama in Rusija izvrstno razume, kako je treba delati, da jo drugi k tej vojski silijo. Rusiji zadostuje, da Nemčija ostane neutralna, ker potem se tudi Francija v to ne bo vtikala. Vprašanje je le, kako se bo obračala Avstrija? Napačna politika bi jo spravila v nevarnost zdrobljeni biti kakor med dvema mlinskima kamenoma, če pa njeni državniki sprevidijo korist in se zedinijo z Rusijo, bi ostala Anglija sama in bi ne imela upanja zmagati, zlasti ker je turška vojna, kakor general Campbell vladi angleški poroča, v jako slabem stanu in trpi veliko pomanjkanja.

Boj pri Aleksincu se je 1. t. m. zopet pričel, pa za Srbe ni bil tako srečen, kakor prejšnje dni. Po hudi bitvi so se morali z levega obrežja Morave pred silo turško umakniti v Deligrad in Aleksinac. Turkom se sanja, da bodo Srbi brez boja popustili Aleksinac in pobegnili; a utegne se zgoditi, da bodo morali Turki pobegniti, kakor uni dan, ko so po poročilih turških vedno zmagovali. Kakor je takrat Horvatovič od zadej prijel desno krilo turško, tako namerava Čolak Antič sedaj prijeti levo. Poroča se namreč, da je popustil Klisuro-Jankovo in čez Jastrebac prišel do Župovca ter prijel tam stoječe levo krilo turško.

Turški telegrami iz Niša poročajo, da Turki od 1. t. m. naprej od štirih strani neprenehoma bombardirajo Aleksinac in da se z veliko silo na levem obrežju Morave dalje pomikajo. Černajev se je z vojno srbsko nastavljal pri Deligradu, da Turkom zapre pot proti Djunisu in Stolcu, in jim zabrani prodreti do vojne Mehameda Alia, s katerim se

hočejo pri Sjenici zediniti. V Aleksincu je Černajev pustil le 10 batalijonov, da branijo trdnjavo, vse druge je vzel seboj, da se tem krepkeje ustavi Turkom, ki so iz Sofije dobili 25 do 30.000 novih vojakov.

Tudi boj s Črnogorci se je pričel. Derviš paša je prišel 28. avgusta z 12 batalijoni v Podgorico, v Hercegovini je vseh Turkov komaj 13.000, Črnogorcev pa 10.000. Muktar paša je z živežem preskrbel Bilek, kterege so bili Črnogorci le na videz napadli, potem pa se je vrnil v Trebinje; 2. t. m. je odšel v Klobuk in Grahovo, Djeladin paša pa iz Bileka v Banjani. Pri Grahovem se je pričel boj, in tudi Turki iz Podgorice so se vzdignili, da pri Spuži zopet primejo Črnogorce. Francoski konzul v Škadru je odšel v tabor kneza Nikice.

Ker je glavna vojska črnogorska na jugu pri Podgorici in v Hercegovini, se Muktaru, ki je čez Klobuk pridrl na zemljo črnogorsko in požgal Nudole, niso dosti ustavljali. A ko jim dojde vojna iz Hercegovine na pomoč, bodo Turki čutili, kaj so Črnogorci, in da boj med skalnatim bregovjem ni tako lahak, kakor na ravnem polji. Glavno poveljništvo čez to vojsko ima tast knezov, Peter Vukotič, ki bode v Hercegovini pustil samo 4 batalijone, da branijo dugansko sotesko. Turki sprevidijo, da jim žuga velika nevarnost, če vojske kmalo ne končajo, zato so zdaj napeli vse žile proti Srbom in Črnogorcem. Njihovi vojaki namreč trpe veliko pomanjkanje in vsak dan prihajajo čete bašibozukov čez mejo avstrijsko ter prosijo, da jih tam pripro, ker se vsled pomanjkanja živeža ne morejo več bojevati. Čez nekaj dni se prične turški post, in poveljniki so že vojakom obetali, da dotlej bo vojska končana.

Tudi jim v Aziji žuga nevarnost od Maronitov na Libanonu. Pred nekimi dnevi je namreč na vladino povelje prišel guverner libanonski v Rim, ter je skušal že dalj časa tam bivajočega maroniškega kneza Jusufa Karama pregovoriti, da naj se vrne domu in pomiri razburjene Maronite. Kaj je pri knezu opravil, se ne vé, a vlada mu je 30. avgusta telegrafično zaukazala, da naj se nemudoma poda na svoje mesto, ker so se Maroniti vzdignili.

V janinski okolici še vedno hudo vrè in vlada turška se boji, da bi Grki ne pričeli boja. Ker vojakov ne more tje poslati, poslala je v

Janino 300.000 pušek, da jih razdele med zanesljive Turčine. Kadar ta druhal dobi orožje, bode gotovo tudi tam med ubogimi kristijani ravno tako razsajala in divjala, kakor na Bulgarskem in v Macedoniji, ker ima po turški veri tisti v nebesih največ zaslužnja, ki največ prizadene nevernikom (kristjanom).

Da bi svet ne zvedel, kako se godi ubogim Bulgarom, je vlada prebivalcem zažugala najostrejši kazni, če bi kakemu tujcu, zlasti časnikarskim dopisnikom o dogodkih na Bulgarskem kaj povedali. Sodci so ta ukaz razglasili po vseh vaseh. Vnanje vlade si prizadevajo na vso moč, da bi bilo že skoraj konec turških grozovitosti na Bulgarskem, a Turki se za njihovo posredovanje ne zmenijo. Nedavno so Čerkesi zažgali in oropali mesto Jamboli in vas Kara-Bunar ter umorili 23 Bulgarov, 8 žen pa oskrnili in odpeljali v sužnost. Prebivalci so prišli ob vse svoje imetje in se hočejo preseliti na Rumunsko. 24. avgusta so v Drenopolju izpustili 270 Bulgarov, večidel same hišne gospodarje, ki niso storili nič hudega, razun da so javno kritizirali vladino ravnanje. Kako se jim je v ječi godilo, si človek še misliti ne more. Da bi bili od njih kaj zvedeli, so jih djali na tezavnico, kjer so trpeli tako hude bolečine, da jih je 18 za tem umrlo.

Bulgara Zarkov in Balbanov sta o grozovitostih, ki jih Turki na Bulgarskem počenjajo, sestavila spomenico, ktero je veliko veljavnih mož podpisalo in ktero hočeta podati velikim vladam.

Od vlade ameriškanskih zveznih držav je bil dobil Mr. Schuyler povelje, da naj preiskuje in poroča, kaj Turki počenjajo na Bulgarskem, in kako bi se temu v okom prišlo? Mr. Schuyler je nasvetoval te le reči: 1. Ahmed Aga (ki je bil zaradi nečloveškega obnašanja v Bataku od vlade turške pohvaljen in odlikovan), Fasun bej, Hevket paša in še neki drug Ahmed Aga naj se obesijo. 2. Prebivalcem muhamedanskim naj se orožje vzame. 3. Razdjane in požgane vasi naj se z državnimi denarji popravijo, in vkradena živina poplača. Izvršitev teh nasvetov pa naj se ne prepusti turškim gosposkam, ampak vnanje vlade naj izvolijo komisijo, ki bode imela za to skrbeti. Če se to ne zgodi, bodo še vse kaj hujeja storili, zlasti če bodo v vojski premagani.

kočo, ktero nam je za ta večer g. V. Galle rad prepustil. Tukaj smo se umestili, malo večerjali in kramljali, ob devetih pa se vlegli k počitku; le škoda, da nismo mogli skoraj nič spati.

Ob eni čez polnoč smo bili po koncu, potem smo nekaj kave skuhali in popili — in hajdi, pri luninem svitu naprej! Lahko smo vzdigovali spočite noge in iz prva je šlo prav dobro. Le da brega noče biti nikoli konec. Prišli smo na dve sedli; na obeh se vzdigujejo velike peči, ki so bile pri luni še strašneje videti; vsakokrat smo si izbirali med skalnatimi vrhovi Triglav, ali vsakikrat nas je vodnik preplašil rekši, da se Triglav še nič ne vidi. — Ko pridemo na Belo polje, tam kjer se poti iz Bohinja in Krme stekate, zapazimo človeške stopinje, znamuje, da je sinoč ali že danes kdo šel pred nami. To nas je podžgalo, da smo se pospešili. In res, kmalo dospemo na zadnje sedlo, na konjsko planino — in zdaj se še le pokaže v vsi svoji grozi velikanska peč s tremi glavami, ki se tukaj prav dobro in lepo razločijo, pred nami stoji — Triglav! Reči moram, da kakor sem ga želel videti prav blizo, tako sem se ga zdaj vstrašil. — Ta je zadnja koča, za silo popotnikom nare-

jena, iz kamnja zložena, ki pa ob času nevihte le slabo zavetje daje; tu smo se nekoliko poživili, preden nastopimo zadnji in najhujši oddelek svojega popotovanja. — Proti izhodu je bilo nebo na daleč rudečkasto in zdaj se kmalo pokaže velika solnčna kroglja izza gora in prisije na Triglava trojne vrhove. Neizrečeno lep pogled! —

Ko stojimo tukaj pri koči in se krepčamo — kar zagledamo kake pol ure pred nami v mali Triglav lesti štiri možake, med njimi tudi enega duhovna! — Ob enem se je razlegalo neznano lepo petje; mislili smo, da vsi štirje pojo, pa smo nazaj grede zvedili, da je le vodnik jodlal, in da so njegovi glasovi od Triglava mnogobrojno milo odmevali, kakor da bi jih kdo spremljal z močnimi orgljami. Pogled na popotnike pred nami nam je vdihnil nov pogum, dasiravno so bile noge že precej trudne; na obotavljanje še nihče mislil ni; soriški g. Matevž pa je skočil naprej in hitel za spredniki, da bi zvedel, kateri so. — Kmalo priteče nazaj in pove, da pri tej družbi so kaplan iz Bohinjske Srednje vasi, naju obeh prijatelj medicinar g. Jarc in dva vodnika. Potem tudi mi pospešimo svoje korake in na malem Triglavu se vsi skupaj snidemo.

Ali zdaj je prišlo najhujše! Tu na malem Triglavu se odpre pogled na sneženo polje in še globokeje doli v Vrata na severno stran, na konjsko planino in Bohinj pa na južno stran; najstrašnejši pogled pa na veliki Triglav, ki še visoceji in tako strmo stoji, kakor da bi bil nedotakljiv in nedosegljiv. Vodnik stari Šest, ki je partijo iz Bohinja pripeljal, je pozneje pravil, da tukaj tistim srce upade, ki nimajo trdne glave in močnih nog. — V naši družbi se je edini dovški hlapec nekoliko obotavljal, češ, da se tukaj že dobro vidi, in da se ne splača še naprej hoditi. Ali naš vodnik Preckin mu hladno pové, da vsi njegove partije morajo prav na vrh priti in da nič ne pomaga ustavljati se. In res se vsi vzdignemo in lezemo počasi po robu, kakor po robu kake strehe; na obeh straneh pa so strašni prepadi — sem ter tje, posebno tam, kjer se mali Triglav z velikim skup drži, je komaj toliko prostora, da človeška noga more stopiti. Na nekem kraji si nisem upal drugače pomagati, kakor da sem jahal in z rokama naprej se prijemal. Naš vodnik pa je rekel, da jahati nikakor noče, ker to delajo le boječji. Da bi me ne imeli za boječega, mi k sreči izgovor v glavo pade, da bi tudi jaz ne jahal, pa kot

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. septembra.

Avstrijske dežele.

Ministru **Stremayerju** so poslali volilci njegovi iz lipniškega okraja pismo, v katerem mu sporočajo svojo nezadovoljnost o tem, ker ni hotel pomeniti se z njimi glede pogodbe z Ogrji, za katero oni nikakor niso. Konečno zahtevajo od njega, naj, če misli, da kot minister in svetovalec krone ne more ravnati tako, kakor želé volilci, odpove se poslanstvu in naredi prostor drugemu. — Minister Stremayer pa jih ni še ubogal ne v tem ne v onem. Ima pač tako trdo kožo, kakor marsikak drugi poslanec, da se ga težko kaj prime.

Madjari so silno razsrjeni, da je vlada izpustila ruske častnike, ki so jih bili nedavno v Budapešti zaprli, in jo hočejo zaradi tega v državnem zboru interpelirati, kjer bodo neki tudi prijeli politiko Andrassyjevo. Če bi hotela Avstrija pričeti vojsko v zvezi s Turčijo, piše se „Politiki“, se bodo Madjari kujali. Če bi šlo po njihovi volji, morala bi se pričeti vojska z Rusijo. Huzarji, ki odhajajo k vojaškim vajam v taboré, govore, da se iz taborov ne bodo vrnili domu, ampak da odidejo v vojsko.

Gališki časniki obravnavajo volitve za deželni zbor, ki se imajo koncem meseca oktobra vršiti. „Kronika Codziena“ kliče ministra Ziemiakovskega na odgovor, kako je mogel trpeti, da se je deželna avtonomija še bolj skrčila, kakor je že bila, ter priporoča voliti take poslance, ki bodo složno ravnali z drugimi nasprotnimi poslanci. „Gac. Warsz.“ pretresa rusinsko vprašanje in priporoča Rusinom, da naj ne volijo Poljakov, pač pa take rusinske poslance, ki se bodo odločili za federalistični program in Rusinom zopet pridobili tisto zaupanje in spoštovanje, ki so ga po zvezi svoji s centralisti pri drugih slovanskih narodih zgubili.

Hrvatski poslanec Buratti se je poslanstvu odpovedal, Gjurgevič pa je vlado interpeliral o nepostavnem ravnanju državnega pravdnika Markoviča pri preiskovanju in zaporu oseškega kupca in predsednika zbornice kupčijske, Aksentijevića, kterega po krivem dolžé veleizdaje, ter je izrekel svoje obžalovanje, da vlada Mažuraničeva posnema zgled učen mož bi vendar rad premeril, kje da je rob najožji!

Ko z malega Triglava na velikega lezemo, se na najbolj strmem kraju toliko ustavimo, da vodnika potegneta vrv skoz železne gumbe. Med tem pogledam po sorškem Matevžu, in ga zagledam, kje? — na vrhu Triglava pri piramidi! —

Kaj ga je tako naglo gori vrglo, ne vem; morebiti je po svoji navadi z malega Triglava na velicega kar skočil, najbolj ga je pa morebiti všpnila beseda, katero nama je na Belem polji naš vodnik povedal, da so namreč g. Galle in njegovi lovci naravnost rekli, da naju nobeden ne bode gori prišel. Matevž pa je dotekel bohinjsko partijo, ki je bila več kot pol ure v strmini pred nami; je precej velik kos nazaj doli k nam prišel, in potem še četrte ure poprej kot vsi drugi bil na vrhu Triglava brez vrvi in brez vodnika! —

Vodnik Šest, ki jih je kake dve sto in še več tukaj gori pripeljal, se ne spominja tacega novinca na Triglavu in mi vsi smo rekli, da bi bilo za g. Matevža vse eno, če bi njegov sv. Miklavž namesto v Sorici stal na vrhu Triglava, on bi vendar vse lepo opravil.

(Konec sledi.)

madjarski. — Stoletnice v spomin palatina Jožefa se hrvatski deželni klub ne bo vdeležil, dasi je bil od dotičnega odbora povabljen.

Vnanje države.

Srbski princ bode pri sv. krstu dobil ime Dušan v spomin slavnega srbskega cara Dušana. — Iz Magdeburga je 19. p. m. na skrivnem staršem svojim ušel sin 15letni Fric Schwemer, mestnega sveta vodjev sin, ter namerava iti v Srbijo in stopiti med vojake. Starši zgubljenega sina iščejo po policiji in obetajo 50 gld. tistemu, ki pove, kje da biva. — V bitvi pri Aleksincu je bil ranjen tudi ruski bogatin Chludov iz Moskve, ko je na bojšču stregel ranjencem.

Na Turškem so po trimesečnem vladanji odstavili bolnega Murada in njegovega mlajšega brata Abdul-Hamida oklicali za sultana. Abdul-Hamid se je rodil 22. sept. 1842 in je 34. sultan iz rodbine Osmanove in II. tega imena. Razun grajskega velikega maršala je obdržal vse dosedanje ministre in jih misli obdržati tudi za naprej, le Midatu paši utegne dati slovó, ker se Abdul-Hamid za Mladoturke dosti ne zmeni. Ljudstvo je bilo pri tej vladini premembi menda še bolj mrzlo kakor takrat, ko so odstavili Abdul-Aziza. Murada so poslali v tisto palačo, kjer si je Abdul-Aziz žile prerezal; sploh sodijo, da ne bo dolgo živel. Ko je bil dr. Leidersdorfer nedavno prepovedal, da Muradu ne smejo dajati močnih pijač, če hočejo, da zopet ozdravi, poslali so mu ministri 6 zabojev šampanjca, kterega je bolnik s tako slastjo pil, da je bil vedno pijan. Gotovo bodo zdaj za njegovo zdravje še manj skrbeli, ker Turki ne marajo imeti dveh sultanov.

Pravijo, da se je hotel Murad že sam usmrtiti in skoz železno omrežje okna palače svoje skočiti v morje. — Novega sultana pa „turški listi“ preslavljajo kot izvrstnega olikanega moža. Dunajski dopisnik „Politike“ pa piše, da ni nič bolji, kakor Murad. Tudi o Muradu so pisarili, kako izvrsten da je, in kako trezen; rekli so, da ima le eno ženo; a pozneje se je zvedelo, da ima dve, tri, zdaj pa se je pokazalo, da njegov harem je bil še večji, kakor umrlega sultana Abdul-Aziza. Dalje piše, da novi sultan tudi ni zdrav, ampak da ima po izreku dr. Leidersdorferja ravno tisto bolezen, kakor njegov brat Murad. Razloček je le ta, da je Abdul-Hamid veliko nevarnejši od Murada, ker hrepeni po vojski in po krvi. Naposled pa vpraša: Se bo li Evropa še dolgo dala slepiti in bo tudi v prihodnje mirno gledala, ko zmešani trinogi in lakomni ministri končujejo eno najlepših dežel?

„Politiki“ se z Dunaja telegrafuje, da Murad že hudo nori, da je Jusuf Izedin nevarno zbolel, novi sultan pa da ne zna ne brati ne pisati (?). K velikemu vezirju je neki rekel, da mu bo odvezel nekoliko opravil. 3. t. m. so se mu poklonili patriarhi krščanski. Meč Mahomedov mu bodo opasali 8. t. m. — Bivši veliki vezir se neki iz pregnanstva vrne domu. — Zarad ruskih prostovoljcev, ki hité Srbiji na pomoč, je vlada v veliki skrbi in hoče zapreti Donavo. — Ministerski svet je neki sklenil, da bode Turčija delala srbske železnice, ker Srbija za to ne daje nobenega poročstva. (Gotovo več, kakor Turčija, pristavlja „Politik“.) — Poročniki vnanjih vlad so v pondeljek vladi stavili predlog, da naj s Srbi in Črnogorci mir sklene.

Pruska vlada je gimnazijskim profesorjem v Monastiru zaukazala, da morajo izstopiti iz društva „Eintracht.“ V dotičnem

pismu se nahajajo nektre psovke na omenjeno društvo, katero hoče zaradi tega politično gosposko tožiti pri sodnji. — Koliko je tej gosposki za katoličane mar, priča tudi to, da so stanovanje pregnanega škofa v najem dali trobivcu 13. peš-polka, ki ob enem okrajnemu glavarju služi za pisarja.

Na Nemškem so slave pijani veliki Germani 2. t. m. zopet obhajali spomin zmage pri Sedanu. Nihče ne zameri narodom, če obhajajo obletnice važnih dogodkov zgodovine svoje, a to naj se godi pametno in previdno, da se nihče s tem ne žali. Obletnica bitve pri Sedanu se pa vsako leto po Nemškem obhaja tako demonstrativno, da v srce žali narod francoski in čedalje bolj v njem vtrduje sklep se o priličnem času nad Nemci zmaščevati. Kraljeva vlada v Vratislavu je nedavno okrajnim šolskim nadzornikom celó naznanila, da se ima 2. september v spomin slavne vojske l. 1870 in 1871 odslej vsako leto obhajati kot prazničen dan, in da imajo učitelji pri telj priliki v otrocih zbuditi rodoljubna (?) čutila. V ta namen jih vlada opozoruje na 4 brošurice, iz kterih zamorejo zajemati misli za slavnostne govore. Kakšen rodoljuben duh da veje v omenjenih brošuricah, priča sledeči iz knjige: „Patriotische Reden bei Schulfestlichkeiten (Geburtstag Sr. Majestät und Sedanfeier) von Rector Struck“, v „Germanii“ ponatisnjeni odlomek: „Na širokih ravninah sedanskih prikazala se je odrešilna pomlad duhov, ker francoske legije se niso vzdignile, da bi si prisvojile le dele nemške zemlje, ampak prišle so kakor nekdanja španska armada, z rožljanjem verig in z novim Bogom. Če bi bil zmagal Napoleon, bi nam bili na prsa pritisnili koleno rimskega copernika in jezuitovski dušivni kremplji bi se nam oklenili okoli vratu, vi krščanski duhovi bi bili prišli v sužnost in ves krščanski svet bi bil ječal pod nogami pod-boga (Vice-Gott) v Rimu. Ker kakor je nekdanj za časa Hermana nek mož v Rimu oblečen v vojaško obleko in s cesarsko krono na glavi hotel gospodariti čez ves svet, tako hoče tudi sedaj ravno to doseči nek drug mož v Rimu, oblečen v mniško kuto in s trojno krono na glavi.“ Mož, ki je to pisal in govoril, je bil menda raz uma, Nemci pa, ki se že zdaj tolikanj ponašajo z nemško znanstvenostjo, nemško duhovitostjo in svobodnim preiskovanjem, da se človeku gnjusi, bodo še ošabnejši, če se bodo njihovi otroci že v ljudski šoli na ta način odgojevali! — V imenu cesarja Viljema se podá fm. Manteuffel v Varšavo, da pozdravi ruskega cara. Pred odhodom je bil dalj časa pri starem Viljemi, da je zvedel osebna poročila njegova do cara Aleksandra.

Italijanska sodnija v Bologni je spoznala, da Manegazza je sam ponarejal podpis kraljev in kraljevičev na menjicah, ter ga je obsodila na 8 let težke ječe.

V Holandiji že 10 tednov zastonj snujejo novo ministerstvo, ker konservativno ministerstvo noče več ostati na krmilu.

Na Angleškem se čedalje bolj množé ljudski shodi na korist kristijanov na Turškem. 31. avgusta je bil tak shod v Nottinghamu, kjer se je bralo neko pismo, v katerem se naznanja, da se je vlada angleška pri vladi turški pritožila zaradi dogodkov na Bulgarskem, ki utegnejo Angleško Turčiji tako odvrniti, da bo to za njo jako nevarno.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 4. sept. (Kako „turški list“ opisuje svoje nemčurske učitelje.) „Turški

list“ je v soboto prinesel članek, v katerem se nahajajo sledeči stavki:

„Ne dá se tajiti, da so se pri ljudéh, ki so sicer nespridenega značaja, nekteri pred-sodki mladosti tako vkoreninili, da tudi učne študije ne morejo vreči topilnega curka v mračno temo in da nikakor popolnega no-tranjega prekuca ne dopusté, ki pri idealno osnovanih naturah prej ali kasneje ven buti; kljub temu se je pri drugih, katerim je bilo tudi dano stopiti v Minervi svete prostore, od mladih nog samoljubje in osebna domišljivost (prevzetnost) tako močno zaredila, da beseda učenosti v njih ni nikdar meso postala. Preveč navezano na lastno ošabnost (češčenje svoje lastne veličastnosti) je njihovo mišljenje pre-navadno, prenizko, presurovo, da bi se stopilo v kaki višji ideji, v tej živelo, trpelo, zmagalo, propadlo; nasprotno: enako znanim nemškimi suličarjem (Lanzknechten) dajó svojo duševno moč najraje v najem onemu, ki zamore njihovemu idolu največ plače ponuditi. Pri takih ljudeh je vse zgubljeno, njih srce je zaprto za vse, kar je blagega. Tembolj pa jih opredejo pajčevine sofističnih zvijačarij, po katerih se vidi njih duševni „švindl“ za ženijaliteto, njih samopašnost za domoljubje, njih samovoljstvo za postavnost, opravičena bramba preganjanega za pomanjkanje discipline in miroljubja, njih samolastvo za najboljšo državno ustavo, zmešnjava za najboljši red.“

Kam da te besede merijo, to je bilo nam in vsakemu brž jasno, ko smo jih brali. Kje namreč se nahaja največ oholosti in ošabnosti? Pri nemčurskih in nekterih nemških učiteljih. Kteri učitelji prodajajo svoje duševne moči tistemu, kdor jim največ za-nje ponuja? Ravno tisti, kajti skušnija uči, da se je marsikak učitelj izneveril svojemu narodu in šel v službo njegovih nasprotnikov — za denar. O nasprot-nih dogodbah ni nič znanega, kajti ponudbe, ki jih more dajati majka Slava, niso tako lepe, da bi tujce v njen tabor vabile in k prestopu zapeljevale. Kdor bi pa pri vseh teh „vidnih znamenjih“ vendar še ne verjel, da oni sestavek meri na učitelje po „turškega lista“ volji, najde še druga znamenja v njem, tako n. pr. je govorjenje tudi o nekem učitelju, „ki je zbog dolgih nog ob glavo (tedaj tudi ob možgane) prišel“. Če to ni dobro zadeta slika nekega dobro znanega učenjaka po „Tagblattovi“ volji, potem se sploh ne sme govoriti, da se človek dá z besedo tako popisati, da ga vsak na prvi hip spozná.

Mi, se ve, da nimamo nič zoper tako slikanje „Tagblattovih“ učiteljev, naj se mu sami za to ljubav zahvalijo. Žalost nas pa obide vendar, če premislimo, da je odgoja naše mladine izročena takim ljudem. Žalostna majka Slava!

Škofja Loka, 4. sept. Loška čitalnica je v nedeljo 3. sept. v prid logaških pogorelcev napravila besedo. Ker je od dne do dne več vsakovrstnih milodarnih nabiranj, ki že posamezno slehernega zadevajo, skoraj ni bilo pričakovati posebnega vspeha. Vendar je hotel odbor poskusiti, zlasti, ker so bile tako izvrstne pevske moči blagovoljno obljubile svoje sodelovanje. In res se je naredil živahen večer, ki je lepo strinjal „utile in dulce“, do-brodejnost z razveseljevanjem. Dohodek pri tomboli z vstopnino presega vse nade, dasi-ravno je znano, da veselice, vravnane v kteri-koli dobrotni namen, bile so vselej v naši čitalnici še najobilnejše obiskane, kar bodi občinstvu tukajšnjemu na hvalo.

Drugo, kar pri nas čitalnici vsakikrat največ obiskovalcev privabi, so glasovi milih

slovanskih pesem. Če je tudi nedavno nek nemšk časopis loško življenje kot kozmopolitično popisoval, pokaže se ipak pri tacihih priložnostih, da slovensko srcé vedno slovensko čuti, in ga domače melodije vse drugače ogre-jejo, nego oholo nemčurstvo, ki se tu in tam ponuja v blaziranih frazah, koje kažejo malo olike. Tako je bilo tudi ta večer z živo pohvalo sprejeto izurjeno petje gg.: Kilerja, Kramarja in bratov Ozbičev. Slišali smo kvar-tete v prekrasnih spremenih, in samospeve spremljane na glasoviru z urnimi prsti vrle gospice Pesjakove. Pokazala sta pa ta večer posebno gg. sinova Ozbičeva, da ne znata le samo mrzle cementne mase mešati ter jo v čudovite arhitektonične stavbe in podobe izde-lovati, ampak, da jako dobro tudi umeta pred olikano občinstvo stopiti ter z umetnijo druge stroke, — na citrah, kitari in tamborici blaga čutila izbujati. S kitaro in tamborico v rokah vodila sta poslušalce po znanih domačih liva-dah, spletaje venec raznih narodnih melodij, — a prestavila sta nas zopet mahoma na divje-romantične prostore jugoslovanskega bojišča, kjer se preliva bratovska kri. Ko se je oglasila tamborica z razburjenim brenkom v srbskem maršu, izbudila se je po dvorani navdušenost, in živa pohvala, ki je slednjič umetnika k po-novljenji točke priklicala, — kterima bodi, kakor tudi vsim drugim, ki so bodisi s sode-lovanjem ali z darovi v dosego blazega namena kaj pripomogli, tukaj najtoplejša zahvala iz-rečena.

Po izvršenji napovedanega programa bila je prosta zabava. Resnica je, da s tim večer-om ima loška čitalnica izmed mnogovrstnih lepih veselic, ki jih je v tekočem letu napravila, eno najlepših in najživahnejših v svoj letnik zaznamovati. Memogredé bodi še omenjeno, da v naši čitalnici se tudi dosti pridno čita, kar se je pa v nekem dopisu v „Slov. Nar.“ kot očitante glasiló, češ, da namen čitalnice je drugačen, in v katerem dopisnik po nekotih — ne vem kakošnih — „rožicah“ zdihuje. Pravilo obstoječemu odboru pri nabiranji in obdržanji udov, kakor pri napravi veselic, zamore vedno biti le solidnost, ktero pravilo društvu, dasi-ravno je bil „Argusov hlev“ ob svojem času nekoliko pometen, števila prijateljev nikakor ni zmanjšalo. Mislimo pa, da društvu zamore v resnici le prosperirati in zadostovati svojemu namenu, t. j. biti dom omike in prosvete — v pravem pomenu, dokler na vse strani ohrani dobro ime.

Z Brezjaj na Gorenjskem 4. septembra. (Knez in škof Zwerger na Brezjah.) Ravno obletnica je, odkar so bili prevzvišeni knez in nadškof Goriški počastili Mater Božjo na Brezjah in Božjo pot pri „Mariji Pomagaj“ tako rekoč cerkveno potrdili, ter vernikom dali najlepši zgled ljubezni in češčenja do „Pomočnice kristjanov.“ Ta obletnica se pa go-tovo ni mogla bolje obhajati kakor se je zgo-dilo. Danes so bili namreč iz daljnega Gradca milostljivi knez in škof Zwerger prišli na Brezje, kjer so maševali, med sv. mašo nekaj romar-jev obhajali, po sv. maši pa gotovo celo uro klečali pred čudodelno podobo „Marije Poma-gaj“ in molili. Resnično prelepi zgled prave pobožnosti in češčenja do Matere Božje za nas vse! Spodbujali so nato cerkveno pred-stojništvo, da naj v čast Matere Božje na se-danjo kapelico zida lepo cerkev, ter so prosili, jim naznaniti, kadar se bo to zgodilo, ker so obljubili tudi nekoliko v ta namen darovati. Kakor navadno vsak ponedeljek, je bilo tudi ta dan silo veliko romarjev na Brezjah. Svetih maš je bilo ta dan darovanih 18 in sicer od

duhovnov iz peterih škofij: iz tržaške, goriške, poreške, graške in domače. Dokler se bo „upanje naše“, Marija, tako častila, smemo upati, da se bo v vsakem obziru vse na bolje obrnilo.

Iz gornje savinske doline, 2. septembra. Prememba letnih časov je v tekočem letu v istini čudovita. Pomlad je bila vseskozi deževna, leto suho — in jesen se je posestrila s spomladjo; kajti zopet je začelo liti, da je groza. — 31. avgusta v noči je tukaj vsled strahovitega deževja voda pogubljivo izstopila iz potokov in Savine ter pobrala precej lesa; razun tega je pa poško-dovala tudi polje, ktero že takó ne obeta bogate jeseni. — „Kaj bode?“ — se zdihuje, kamor prideš — „plačila vedno naraščajo; trgovina je „unter dem Hunde“ — in letina tudi ne obeta boljše bodočnosti! — Ta polo-žaj je res pomislika vreden. Naši marljivi Savinčani se trudijo in trudijo, a brezvspešno, ker letošnje vremenske premembe vsakemu napredku o gospodarski zadevi opovirajo. —

Slabi trgovini naši je pa znabiti mnogo kriva turška vojska, kjer so bratje naši na krvavem polju, zmagovalno braneči narodne pravice svoje. „Bog jim pomози i sreča ju-načka!“ to jim pri nas, razen nekaj savinskih Turkov, vsakdo prisrčno želi. —

Tudi novi udje v okrajni zastop so se vo-lili. — Ne smem reči, da niso narodnjaki; a odličnih precej manjka — in temu je uzrok edini le to, ker so trgi večinoma le po enega zastopnika smeli voliti. — A ti odlični, kakor g. Jože Lipold, Špende in drugi bodo gotovo neutrudljivo kakor dosedaj za blagor našega lepega okraja skrbeli. —

Dne 10. avgusta je bila v Braslovčah učiteljska konferencija za okraja Vransko in Gornji-grad. Razvidelo se je pri tej priložnosti, da narodno učiteljstvo tukaj vrlo napreduje.

Meseca julija je c. kr. deželni šolski nad-zornik g. Rožek nadzoroval šole v Gornjegraj-skem okraju. Vsled tega je mozirski nadiči-telj g. Ognjeslav Cizelj, marljivi sodelavec „Vrtca“, dobil za svoje vspešno delovanje v narodni šoli pohvalno pismo. Slišim, da je podučiteljska služba v Mozirju razpisana, in da je deželni šolski svet se obrnil na deželni odbor, naj blagovoli novemu podučitelju še razun plače 480 gl. priznati še zdatno osebno priklado. — To je hvalevredno! — Gotovo se bodo prosilci oglasili; kajti pri tem, ko je plača lepa, je tam eden najlepših krajev na slov. Štajerju, samo nekaj je obžalovanja vredno. Ali ni za vso dolino velika škoda, da se v celem okraju ne nahaja ne jedna štiri- in tudi ne trirazredna šola? Pomislite davkeplačevalci, da s svojimi krajcarji podpirate in mastite druge okraje, sami pa v tem oziru ubogorevni ostajate. Možje, kateri imate za to besedo, na noge, da dobite v svojo dolino kako več-razredno šolo! —

Domače novice.

V Ljubljani, 7. septembra.

(Zasežen) je bil zopet zadnji „Slovenec“ zaradi dveh dopisov, namreč „iz ljubljanske okolice“ in „iz Toplic“. V prvem je bila pri-tožba zoper neprijazne železniške uradnike in zoper to, da je bil nek mož šest ur predolgo zaprt; v drugem pa se je govorilo o šoli v Toplicah. — Danes so konfiscirali tudi „Slov. Narod“.

(Graf Anton Auersperg — Anastazij Grün) je bil te dni od mrtuda zadet, pa mu je neki že odleglo.

(Mestni odbor) ima danes ob 11. uri sejo. (Zarad banke „Slovenije“) sta bila te dni dva zastopnika banke „Slavije“, advokat dr. J. Milde in generalni tajnik društva gosp. Fr. Novák v Ljubljani, ter se pogajala z likvidarno komisijo banke „Slovenije“ zarad prevzema njenih opravil po „Slaviji“. Pogojevanje pa je bilo brez uspeha, ker se pogoji, ktere sta stavila, komisiji menda niso povoljni in ugodni zdeli. S tem je pogojevanje z banko „Slavijo“ pretrgano, če ne popolnoma ustavljeno, in „Slovenija“ se bo morala sama skobacati iz blata, kakor bo vedela in znala.

(Učiteljska zborovanja). V četrtek 28. septembra t. l. ima svoj občni zbor a) vdovsko učiteljsko društvo, b) slovensko učiteljsko društvo, c) Narodna šola, pri Virantu na šentjakobskem trgu h šna št. 139 (vhod od vrtni strani). Ob 8. uri je sv. maša pri sv. Jakobu, in ob 9. uri zboruje najprej vdovsko društvo. Na dnevnem redu je: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo blagajnika in tajnika. 3. Prenaredba društvenih pravil. 4. Volitev 3 pregledovalcev računa zunaj odbora. 5. Volitev prvosednika, blagajnika in 7 odbornikov. 6. Posamezni nasveti.

(Iz seje deželnega odbora 2. septembra.) Mestnemu magistratu tržaškemu se bode odgovorilo na vprašanje o potrebnih korakih zarad odprave najdenišnice tržaške. — Predlogom dotičnih šolskih svetov deželni odbor pritrđi, da se učiteljska služba v Goričah pri Kranji podeli sedanjemu učitelju Jak. Ukmarju v Mošnjah, učiteljska služba v Logatcu pa sedanjemu učitelju J. Juvancu v Planini. —

(V odborovi seji družbe kmetijske 3. dne t. m.) so se obravnavale sledeče zadeve: Na vprašanje gosp. Piskarja: kedaj in kje naj bi v smislu ministerskega naročila razlagal nauk o umnem predivstvu, se je odgovorilo, naj se zgodi to še ta mesec in sicer za en kraj popotnega svojega nauka naj si g. Piskar izbere okolico škofjo loško, za družega pa okolico litijsko, in o tem brž poroča odboru, da se poprej zdatno razglasí; — na znanje se je vzel odpis c. kr. deželne davke-uravnavalne komisije, po katerem c. k. finančno ministerstvo ni vslušalo družbine prošnje o gozdni vcentitvi; — ker družba kmetijska letos ni dobila podpore za nakupovanje kmetijskega orodja, odbor ni mogel vslušati dotičnih prošinj iz Dola in Dovjega; — po predlogu podružnice planinske se je Ziberlu dovolil prodaj za pleme ne več pravnega bika; — nazuanilo se je odboru, da se je prošnja čebelarskega društva o državni subvenciji s toplim priporočilom izročila sl. ministerstvu kmetijstva, in da se isto tako izročí prošnja gosp. J. Jarca o podaljšanji štípendije; — sklenilo se je naročiti en iztis W. Ossenkopovega navoda, kako po mladikah izrejevati sadno drevje itd., kar — kakor njegov glas pravi — s pohvalnimi spríčali potrjujejo strokovnjaki baron Babo, dr. Fenzel in baron Suttner; — ker podružnica v Kranjski gori še ni odgovorila: ali je ondi kaka sirarska družba, zato se jej naročí odgovor do 15. dne t. m.; — nadrobni program vinorejskega kongresa in vinske razstave v Mariboru (od 17. do 25. dne t. m.) se je na znanje vzel z dostavkom, da je vožnina po železnici za 1/3 znižana in da razstavni odbor hoče skrbeti za stanovanja; — o zadevah dr. Costovega spominka je bilo sklenjeno, naj se izvoli ožji odsek 2 odbornikov družbe kmetijske, 2 odbornikov pa Matice slovenske, ki si volijo še 5. odbornika za prvomestnika, ter da se ta sklep naznani in v odobrenje priporočí odboru Matičnemu; odbor družbe kmetijske je koj

današnji seji soglasno volil dr. Jan. Bleiweisa in Fr. Schollmayera.

(„Laib. Ztg.“) je bila v torek zopet polna lažnjivih telegramov iz bojišča, ktere je iz „N. Fr. Pr.“ ponatísnila. Mi smo že povedali in tudi „Laib. Ztg.“ dobro vé, kake sorte so ti telegrami, ki pa vendar utegnejo vznemirjati prebivalstvo naše, ker vedno o zmagah Turkov poročajo. Ali je pa sploh tudi spodobno za uraden list trositi po svetu novice, ktere iz Srbije zapodeni judje v Semlinu deloma sami kujejo, deloma sestavljajo po tem, kar o boju zvedo pri branjevkah? Ne bodite tako zagrizeni turki, sicer se boste zasedli in popolnoma skisali, če bodo Srbi in Črnogorci dalje zmagovali. Tudi bi vas utegnil pri novici o kaki srbski ali črnogorski zmagi nenadoma mrtud zadeti in to bi bila škoda, ker bi na ta način vaše interesantno pleme izmrlo, kakor je izmrlo pleme pasjeglavcev.

(„Turški list“) pravi, da smo mi rekli, da je on kriv pogostih konfiskacij „Slovenca“, ne pové pa, kar smo mi pisali, zakaj je „turški list“ večkrat res tega kriv, namreč po svojih lažeh. Mar more tajiti, da je bil ravno predzadnji list „Slov.“ konfisciran zavoljo članka, ki je zavračeval „turškega lista“ laži o šentviški šoli poleg Litije? Ako bi „turški list“ ne bil prej o tej reči tako nesramno lagal, bi nam ne bilo treba odgovarjati mu, tedaj bi tudi ne bili natiskali dopisa, zarad kterega je „Slov.“ zapadel policiji. Ni li to kakor beli dan jasno?

(Kako „turški list“ laže) to kaže sam v torečni številki, v kateri preklicuje — po sodnji primoran — dve obrekovanji. Ali ni ta list res nevaren časti in poštenju ljudi?

(Svarilo.) Odbor, ki nabira milodare za hercegovinske in bosniške reveže in ranjence, je zvedel, da že čez dva mesca boje v njegovem imenu nekdo nabira darove v blagu in denarji, a vse to zá-se obdržuje. Koliko ljudi je na ta način osleparil, koliko in kaj je nabral ne le po mestu, ampak tudi po deželi, se še ne vé. Sploh se je za to goljufijo zvedelo še le, ko so prišla vprašanja dobrotnikov, zakaj se njih darovi ne razglašajo po časnikih med drugimi. Zdaj se je ta reč naznanila policiji, ktera bo goljufa najbrže kmalu imela v pesteh. S tem pa svarimo občinstvo pred vsakim, ki bi v imenu odbora denar ali blago pobiral za ranjence in pribegle; takih od odbora pooblaščenih nabiralcev sploh ni, ampak darovi se odboru pošiljajo ali pa naravnost izročajo.

(Umrlo) je v Ljubljani avgusta mesca t. l. 68 oseb, 35 moškega in 33 ženskega spola.

Razne reči.

— Cesarica se je 4. t. m. ob 5. uri popoldne na ladiji „Miramar“ odpeljala iz Trsta proti jugu, ter hoče obiskati otoka Lakromo in Kerf. Čez 5 ali 6 dni se bode vrnila nazaj. Nadvojvodinja Marija Valerija je ostala v Miramaru, kamor pride 9. t. m. neki tudi cesarjevič Rudolf. (?)

† Cabrera, nekđaj slavni general španjskih Karlistov, ki je pa v zadnji vojski Karliste hotel izdati Alfonsistom, je 29. avgusta v Windsoru na Angleškem umrl.

— Knjige družbe sv. Mohora so dospеле ter se dobíjajo pri poverjeniku za Ljubljano in okolico g. Jož. Jeriču v Ničmanovi hiši na Starem trgu hiš. št. 16.

— Ministerstvo notranjih zadev je zdaj dovolilo, da se smejo za pogorele Logačane po vsej Avstriji nabirati mili darovi,

ker je razvidno, da se samo po Kranjskem ne bo moglo toliko nabirati, da bi pogorelcem prišla izdatna pomoč o toliki reví.

— Imenovani so: Dr. Moric p. Pflügl za namestnika višjega državnega pravdnika v Gradcu, Jožef Reiter pa namesto njega za državnopravdniškega namestnika v Celju, Moric Schwarzenberg za notarja na Kranjskem.

— Občni zbor polit. društva „Sloga“ v Gorici bode v četrtek 14. septembra; isti dan boste imeli tudi društvi „Gorica“ in „Soča“ občni zbor, da se sklene razpust obeh društev.

— Zavod gluhonemih v Gorici se je moral zapreti zarad nalezljivega rubada, kterega so nalezli mnogi dečki.

— Istrska železnica se bo 15. ali 16. t. m. odprla.

— Nova c. k. obrtnijska šola v Gradcu. Z izdatno državno podporo se začne 16. oktobra t. l. c. k. obrtnijska šola (Werkmeisterschule) v Gradcu za nauk v stavbenem (zidarskem) rokodelstvu s 3 semestri in v ornamentalnem obrtnijstvu z 1 semestrom. — Zraven enega vodje in dveh predstojnikov izvedencev v stavbah in ornamentih bode ta šola imela 7 učiteljev in 3 asistente. — Namen njen je, dejansko (praktično) izučiti mladino v stavbah (zidarstvu) in ornamentalnem obrtnijstvu. — V to šolo se sprejmó mladenči, ki so dovršili ljudsko šolo; še koristneje je pa, če mladenči po dovršeni ljudski šoli so kaki 2 leti učenci bili pri kakem mojstru omenjenih dveh rokodelstev, kajti potem jim bode nauk v tej šoli prav koristen, da se v nji izurijo za mojstre (Werkmeister). Učenci stavbenega rokodelstva se imajo 4 leta učiti, učenci splošne obrtnijske šole po 2 leti. Nauk je v nemškem jeziku. Iz državne blagajnice je za učence te šole dovoljeno 1000 glđ. za štípendije, ktere se bodo razpisale po začeti šoli. — Vpisanje učencev v to šolo traja od 12. oktobra do 2. novembra t. l. v pisarni šolskega vodstva (Pfeifergasse Nr. 1). Šolnina, ki se polletno naprej mora odrajtati, znaša 3 glđ., vpisnina v šolo pa 1 gold. Učenci, ki z ubožnimi spríčali dokazujejo revščino, se oprostijo šolnine. — Mladenči, ki stopijo v zidarsko šolo, se bodo pri vstopu podvrgli preskušnji, da se po svojem znanji vrstijo v 1., 2. ali 3. semesterski kurs. — Kdor ves šolski program želi prav natanko izvedeti, ga brezplačno dobi v pisarnici obrtnijske družbe (Gewerbeverein) v Gradcu.

— Iz Amerike piše č. g. misijonar Gros, da je zadovoljen in zdrav; 6. avgusta so kobilice letele čez sv. Jožefovo sosesko, kjer g. Gros zdaj biva; nekaj se jih je spustilo na tla, druge so letele proti jugu; ko bi se bile vse vsedle, bilo bi jih za dva čevlja debelo; letele so od 10. ure zjutraj do 1/5. ure zvečer, kakor najbolj gosto sneg gre. Tudi v Ameriki ni nebes, dasiravno jih je šlo toliko Kranjcev tje iskat.

— Pripomoček zoper dvoboj. Pri nekem pruskem polku so se častniki med sabo slabo razumeli in vedno je bilo slišati o dvobojih med njimi, tako da je skoraj zmiraj tretji del bil ranjen. Obristu ti pretepi niso bili nikakor po volji, zato pokliče nekega dne vse častnike k sebi in jih blizo tako-le ogovori: Gospoda, vsak hip slišim o dvobojih med vami, a vkljub neprenehljivih pretov ne zvem nikdar, da bi bil pri dvoboju kateri ubit. Ranjen, tudi hudo, je marsikteri, a mrtev ne ostane nobeden na mestu. To mi je dokaz, da se bojevalcem reč ne zdi dovolj resnobna. — Od danes naprej se smejo v mojem polku vršiti

le dvoboji na življenje in smrt. Če se samokres (pištola) ali revolver ne sproži, se ima nabasati z novega. Če rane bojevalcev niso smrtno, se morata, kedar sta ozdravela, zopet sprijeti in biti tako dolgo, da eden izmed nju popolnoma mrtev ostane. To je ukaz moj, po katerem se ravnajte. Te besede so močno osupnile častnike, od tistega dne ni bilo v polku nobenega dvoboja več.

— Uboj. V Prežganji nad Šiško je 1. t. m. nek hlapec, Strgar Gregor po imenu, zvečer ubil svojega sohlapca, 67letnega Antona Frideliha. Vzrok je bilo sovraštvo, ker je ubiti neki Strgarja večkrat pretepal. Ubijalec ni prav pri pameti, velja celo za butca. Pri sodnji je obstal hudodelstvo in tudi povedal, zakaj je to storil, namreč iz jeze nad ubitim. Zaslišati ga je bilo težko, ker je zelo gluh, vrh tega pa še tako nerazumljivo govori, da je moral priti kmet, ki je to, kar je ubijalec pravil, sodnji razlagal.

Pod pogojem. „Kaj ne, gospod doktor, moj fant mi je prav podoben?“ „To je, da — posebno kedar ni umit.“

Poslanica.

Podpisana si usojata naznanjati slavnemu idrijskemu prebivalstvu, da se bode v petek na Marijin praznik zjutraj ob 1/2 9 uri brala slovesna sv. maša za srečno kristijansko zmago nad divjim Turkom.

Ker sta podpisana po darežljivosti in blagodušnosti idrijskih prebivalcev za ta blagi namen nabrala višjo svoto, nego je bilo pričakovati, naznanjata dalje, da bosta ostali denar poslala za ranjene na jugoslovanskem bojišču, ter izrekala v imenu trpečih slovanskih bratov svojo najtoplejše zahvalo vsim p. n. darovateljem.

V Idriji dne 5. septembra 1876.

Nabirateljca:

Fr. Stajer,
stud. jur.

Št. Lapajne,
stud. jur.

Umrli so:

Od 1. do 5. sept. Janez Širca, kajžar, 37 l., za sušenjem hrbtničnega muža Franc Pirman, gostič, 52 l., za srčnim mrtudom. Janez Killer, kovača otrok, 3 m., za prehlajenjem čev. Janez Stibernik, delavec otrok, 1 m., za shujšanjem Lovrene Kuman, krojač, 65 l., za mrzlico. Janez Šušteršič, delavec, 62 l., za oslabenjem. Urša Kamnikar, gostica, 68 l., in Boštjan Brgant, gostič, 50 l., oba za prehlajenjem čev. Janez Breznik, dninar, 25 l., za pljučno sušico. Terezija Kotnik, nadkonduktorja žena, 60 l., za srčno vodenico. Anton Gasteger, delavec, 31 l., za jetiko. Marija Mihevec, gostica, 40 l., za splošno vodenico. Franc Porenta, dninarja otrok, 4 m., za božjastjo.

Eksekutivne dražbe.

9. sept. 3. Jern. Kraševce-ovo iz Vrhnike (945 gl.). — 3. Fr. Homan ovo iz Železnikov (900 gl.), obe v Loku. — 3. Mart. Pirc-ovo iz Predgriž v Idriji. — 2. Ane Težak-ove iz Gabrovca (90 gl.) v Metliki. — 2. Fr. Kopatej ovo iz Šent-Vida (2600 gl.). — 2. Josipine Bratovšen-ove iz Lozic (2930 gl.). — 2. Tone Kopačin-ovo iz Podrage (1300 gl.). — 2. Jurij Orlič-ovo iz Metlike, vse v Ipavi.

11. sept. 3. Tone Pirman ovo iz Površja (1675 gl.) v Krškem.

12. sept. 3. Blaž Majnik-ovo iz Lomov (1663 gl.) v Idriji. — 3. Jan. Resel-jevo iz Ivanje sela (1473 gl.) v Rudolfovem. — 3. Tone Žigon ovo iz Kanjega dola (1456 gl.) v Idriji. — 3. Jak. Lepičnik-ovo iz Črne (1290 gl.) v Kamniku. — 3. Matej Miklavčič-ovo iz Žerjavina (631 gl.) v Rudolfovem. — 3. Marijane Kolenc-ovo iz Žirij (3150 gl.) v Idriji. — 2. Tone Tomšič-ovo iz Knežaka (260 gl.) v Bistrici. — 2. Ivo Orlič-ovo iz Dobravice (70 gl.) v Metliki. — 2. J. Cvetan-ovo iz Čelja (220 gl.) v Bistrici.

Izdajatelj in odgovorni vrednik: Ferd. Pevec.

Prihajajoči in odhajajoči železnični vlaki v Ljubljani.

Južna železnica.

Iz Dunaja poštni vlak ob 3. uri	4 min. popoldne.
" " bizovlak "	6. " 8 " zvečer.
" " hitri poštni vl. "	9. " 48 " ponoči.
" " zmešani vlak "	2. " 17 " zvečer.
Iz Trsta brzovlak	10. " 31 " zjutraj.
" " poštni vlak	12. " 57 " opoldne.
" " hitri poštni vlak	3. " 43 " ponoči.
" " zmešani vlak	4. " 45 " zjutraj.

(Brzovlaki stojé po 4 min., navadni vlaki po 10 min., zmešani po pol ure.)

Rudolfova (gorenjska) železnica.

Odhajajo na dan po 3 vlaki: prvi ob 3. uri 55 min. ponoči	drugi " 10. " 40 " dopoldne.	tretji " 7. " 35 " popoldne.
Prihajajo pa trije: ob 2. uri 35 min. ponoči od sv. Valentina.		
" 7. " 45 " zjutraj "	" " " " " "	" 6. " — " zvečer od Lesec.

Telegrafične denarove cene 6. septembra.

Papirna renta 66 90 — Srebrna renta 70 35 — 1860letno državno posejilo 111 80 — Bankinske akeije 854 — Kreditne akeije 148 25 — London 120 85 — Srebro 101.40 — Ces. kr. cekini 5 80 — 20frankov 9 64.

Denarstvene cene. 5. septembra.

Državni fond.	Denar.	Blago.
5% avstrijska papirna renta	66.90	67.05
5% renta v srebru	70.40	70.50
Srečke (lozi) 1854. l.	107.—	108.—
" " 1860. l., cel.	111.50	111.75
" " 1860. l., petinke	116.50	117.—
Premijski listi 1864. l.	131.50	131.75
Zemljiščne odveznice.		
Štajarske po 5%	96.50	96.50
Kranjske, koroške in primorske po 5%	95.—	—
Ogerske po 5%	75.40	75.80
Hrvaške in slavonske po 5%	85.—	85.50
Sedmograške po 5%	74.50	75.—
Delnice (akeije).		
Nacionalne banke	850.—	853.—
Unionske banke	58.—	58.25
Kreditne akeije	150.50	150.75
Nižoavstr. eskomptne družbe	156.—	158.—
Anglo-avstr. banke	74.50	74.75
Srečke (lozi)		
Kreditne po 100 gl. a. v.	162.57	163.25
Tržaške " 100 " k. d.	13.50	14.—
" " 50 " " "	56.—	56.50
Budenske " 40 gl. a. v.	27.50	28.—
Salmove " 40 " " "	39.—	39.50
Palfi-jeve " 40 " " "	31.—	31.50
Clary-jeve " 40 " " "	28.50	28.75
St. Genois " 40 " " "	31.—	32.—
Windischgrätz-ove " 20 " " "	24.50	24.75
Waldstein-ove " 40 " " "	21.75	22.25
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.83	5.85
Napoleonsdor	9.63	9.64
Srebro	101.25	101.40

Pri Henrik Ničman-u

na Starem trgu v Ljubljani (52-1)

dobivajo se vse knjige za slovenske in za slovensko-nemške ljudske šole.

Hiša na prodaj.

Hiša št. 24 z dvema nadstropjema v glediščnih ulicah v Ljubljani se prostovoljno prodaja. Stoji na najlepšem in najživahnejšem prostoru mesta, tik zvezdnega drevoreda in je v najboljšem stanju, ker je bila pred malo leti priročno in lično popravljena.

Več o tem se izve ravno tam v prvem nadstropji. (51-3)

Kapljice (duh)

za gožo (krof)

izvrsten pripomoček za gožo (krof) pošilja po 1 gold.

V. Franz
v Holoubkau (Česko).

Pri njem se dobivajo tudi kapljice (duh) za putko (zoper putko in tranje po udih) 1 gold. 20 kr. (33-11)

Nova cerkvena ura,

prav dobro izdelana, je po nizki ceni naprodaj. Kdor jo želi kupiti, naj se obrne do č. g. Mateja Jereba, fajmoštra v Javorjah pri Poljanah nad Loko. (50-3)

Podpisani p. i. občinstvu in zlasti cerkvenim predstojnikom naznanjam, da sem se s svojo delavnico iz Kamnika preselil v Ljubljano v Bežjigrad nasproti pokopališča sv. Krištofa, in da prevzemam vsakera

kiparska dela cerkvena,

kakor štatve, oltarje, prižnice itd. iz najlepšega

marmor-cementa,

hidralskega apna, gipsa ali tudi lesa. Posebno priporočam svoj

tlak

za cerkve, dvorane in veže, iz pravega angleškega Portland-cementa, ki je trd kakor vsak kamen in se sestavi v različnih barvah in podobah po 8—20 gold. štirjaški seženj.

Dalje izdelujem konsole, kapitole itd. za nova poslopja, in mozaik-tla po najnižji ceni.

Pismena naročila se natančno in vestno izvršujejo in se tudi na ogled pošiljajo vsakere reči.

S pristrčno zahvalo za dosedanje zupanje, priporočam se za nova naročila.

Matija Ozbič,

(40-3)

kipar v Bežjemgradu nasproti sv. Krištofa v Ljubljani.

Častiti duhovščini

in cerkvenim predstojništvom podpisani vljudno naznanja, da izdeluje po najnižji ceni raznotere

cerkvene paramente:

Kazule z nepravimi francoskimi bortami od 15 do 50 gl., z zlatimi bortami od 50 gl. naprej.

Pluvijale od 38 gl. naprej.

Dalmatike (par) od 46 gl. naprej.

Obhajilne štole od 3 gl., borze pa od 2 gl. 60 kr. naprej.

Bandera, velika, iz svilnatega damasta, stanovitne barve, s podobo in 4 čopi (cofi) od 110 gl., mala pa od 35 gl. naprej.

Baldahine od 48 gl. naprej.

Antependiume za pred sv. Rešnje telo od 9 gl. 40 kr. naprej.

Velume od 8 gl. naprej.

Mrtvaške prte od 17 gl. 60 kr. naprej.

Birete od 1 gl. 30 kr. do 3 gl.

Pobiralne pušice od 3 gl. naprej.

Tudi naznanjam, da imam za vse te reči domačega in francoskega blaga na izbero in da si bom prizadeval vsa naročila točno in vestno izvrševati. Po sv. Rešnjem Telesu tudi jemljem v popravo stare poškodovane paramente.

Po želji č. g. naročnikov oskrbim za bandera tudi križe, zvezde, nosilne palice itd.

Blaž Rasp,

(14-6) izdelovatelj cerkvenih parametrov in cerkvenik (mežnar) stolne cerkve.

(Stanuje v semeniškem poslopji hš. št. 283.)

Natisnili Blaznikovi dediči v Ljubljani.